

HSF övergripande verksamhet
Yvonne E Nygren

2026-02-09

566954

Sakunderlag, Motion nr 2-2026 från Hans-Inge Smetana (KD) - Inför NAT-tester vid bloddonationer (HSN 198-2026)

Sammanfattning

Vid regionfullmäktiges sammanträde 2026-02-24, anmäldes " Motion nr 2-2026 från Hans-Inge Smetana (KD) Motion till Regionfullmäktige - Inför NAT-tester vid bloddonationer", (RS 129-2026).

I motionen föreslås att regionfullmäktige ska besluta:

- att Region Västerbotten skyndsamt inför NAT-tester för blodgivning i syfte att öka säkerheten och möjliggöra fler blodgivare
- att Region Västerbotten säkerställer att regionens blodverksamhet är kompatibel med nationella och internationella samarbeten inklusive NATO

Hälso-och sjukvårdsförvaltningens svar

Socialstyrelsen har nyligen reviderat sina föreskrifter om blodverksamhet vilket innebär att alla blodgivare ska testas med NAT (Nucleic Acid Testing) senast den 7 augusti 2027. Föreskriften trädde i kraft 1 december 2025 och vi befinner oss nu i en övergångsperiod där det är möjligt att tillämpa antingen den gamla eller den nya föreskriften beroende på regionala förutsättningar.

Arbetet med de reviderade föreskrifterna har skett i dialog med Sveriges samtliga regioner, där SKR har haft en samordnande funktion och tillsatt ett antal arbetsgrupper där region Västerbotten är representerade.

NAT-tester är en molekylär analysmetod som används vid blodgivning för att tidigt upptäcka virus som HIV, hepatit och West Nile Virus genom att leta efter smittämnets DNA/RNA.

Region Skåne blev utsedda till pilotregion för införandet av NAT för blodgivare och fick speciella förutsättningar att tidigare än alla andra införa, utvärdera och dela sina erfarenheter med övriga regioner. Därefter har ytterligare två mindre regioner fungerat som piloter men ej kommit lika långt i sina införanden.

Övriga regioner, däribland Region Västerbotten, har liknande förutsättningar för sina införandeprojekt som kännetecknas av nationell samverkan. För närvarande pågår en gemensam upphandling av nödvändig utrustning och reagens via SKR och Adda. Att lämna den gemensamma upphandlingen för att i stället driva den regionalt bedöms inte i dagsläget kunna påskynda ett införande. Det är ännu oklart exakt när ett avtal att avropa utrustning från kommer vara på plats och vilken leveranstid som kommer erbjudas i det färdiga avtalet. Realistiskt är att tro att regionerna som deltar i den gemensamma upphandlingen kommer ha instrument på plats tidigast kvartal fyra 2026. Därefter behöver instrumenten utvärderas för att säkerställa att de uppfyller laboratoriemedicins högt ställda krav på analytisk prestanda och integreras mot våra befintliga IT-system, vilket delvis är beroende av systemleverantörerna.

Flera regioner har varit kritiska till den snäva tidplan den 7 augusti 2027 innebär i ett sådant här förhållandevis komplext införande med flera externa beroenden. Laboratoriemedicin har skapat en arbetsgrupp som förbereder så mycket som möjligt för att klara detta datum med viss marginal och vi planerar driftsättning av NAT-analyser för blodgivare kvartal två 2027.

Inom blodverksamheterna i Sverige finns en väl utvecklad samarbetsorganisation där region Västerbotten bidrar betydligt. Blodförsörjning ur ett beredskapsperspektiv är och har varit en aktuell fråga under flera års

HSF övergripande verksamhet
Yvonne E Nygren

2026-02-09

566954

tid där vikten av nationella och internationella samarbeten redan har identifierats, inklusive behovet av civil-militär samverkan där krav från NATO måste beaktas.